

Alþingi
Erindi nr. P 127/1899
komudagur 15. 7. 2002

Athugasemdir við frumvarp til laga um breytingu á lyfjalögum nr. 93/1994, með síðari breytingum.

Stjórn Lyfjafræðingafélags Íslands vill koma eftirfarandi á framfæri við heilbrigðis- og trygginganefnd Alþingis.

3.gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 28.gr. laganna:

- a. Orðin „að jafnaði“ í 2. málsl. 1 mgr. falla brott.
- b. Við 1.mgr. bætist nýr málslíður er orðast svo: Auk þess er ráðherra heimilt að veita tímabundna undanþágu frá því að í lyfjabúð starfi tveir lyfjafræðingar, enda fáist ekki annar lyfjafræðingur til starfa og hætta er á að starfræksla lyfjabúðar falli niður á svæðinu.

Stjórn lyfjafræðingafélagsins fagnar því að styrkja eigi stöðu lyfjafræðinga í lyfjabúðum landsins. Við teljum eðlilegt að fjöldi lyfjafræðimenntaðra starfsmanna fari eftir fjölda lyfjaafgreiðsla og að lyfjafræðingar hafi svigrúm til þessa að sinna lyfjafræðilegri umsjá „Pharmaceutical care“ en nú þegar er að finna ákvæði þar að lútandi í lyfjalögum. Hinsvegar viljum við benda á að í sumum tilfellum verður ekki hægt að uppfylla þessi lagaskilyrði, vegna skorts á lyfjafræðingum. Það er ekki ásættanlegt fyrir lyfjafræðinga, þar með talið lyfsöluleyfshafa, að vera settir í þá stöðu að starfsemi lyfjabúða sé jafnvel á mörkum hins ólöglega. Það er ekki markmið lyfjafræðinga að fækka lyfjabúðum. Verði að lögum hin ótvíræða skylda um hið minnsta tvo lyfjafræðinga í hverri lyfjabúð á hverjum tíma er mikilvægt að Alþingi geri sér grein fyrir afleiðingunum. Þær mun annað hvort verða mikill fjöldi undanþága eða að lyfjabúðum verður lokað. Þetta á bæði við um höfuðborgarsvæðið og landsbyggðina. Fækkun lyfjabúða hefur augljóslega í för með sér skerta þjónustu við sjúklinga, en þess má einnig vænta að samkeppnisumhverfi raskist, hugsanlega með þeim afleiðingum að samkeppni verði ekki eins virk og nú er.

Spurn eftir lyfjafræðingum er mikil og nýjustu fréttir um ríkisábyrgð til handa Íslenskri erfðagreiningu eykur ekki bjartsýnina á það að auðvelt verði að manna lyfjabúðir landsins.

2.gr.

Á eftir 1. mgr. 21. gr. laganna kemur ný málsgrein er orðast svo:

Nú er lyfjabúð rekin af öðrum en leyfishafa og veitir þá ráðherra leyfi til rekstursins...

Stjórn lyfjafræðingafélagsins óskar eftir nánari útskýringum á þessu ákvæði. Hvorki verður af frumvarpinu né greinargerð ráðið hvaða afleiðingar þessi breyting hefur í för með sér. Er ætlunin að rekstrarleyfishafi verði faglegra ábyrgur? Verður lyfsöluleyfshafinn að einhverju leyti fjárhagslega ábyrgur. Hyggist löggjafinn sjá til þess að rekstrarleyfishafi beri ábyrgð, t.d. ef hann kemur í veg fyrir að lyfsöluleyfshafi geti sinnt faglegri ábyrgð sinni, er lágmarkið að slíkt sé gert með

skýrum hætti, þannig að ekki þurfi að koma til dómsmála í hverju tilviki. Stjórn LFÍ leggur mjög mikla áherslu á að hér verði vandað til verka.

5 gr. Dagsektir

Stjórn LFÍ telur ákvæði um dagsektir óþarft og rökstuðningur fyrir dagsektum rýr. Ætla má að vart séu settar reglur nema þær varði mikilvæga hagsmuni og þá væntanlega hagsmuni sjúklinga. Séu slíkar mikilvægar reglur brotnar, má ætla að heilsu sjúklinga kunni að vera stefnt í voða. Í slíkum tilvikum ber augljóslega að stöðva starfsemi en ekki leyfa henni að halda áfram undir dagsektum. Varði settar kröfur ekki mikilvæga hagsmuni sjúklinga er vandséð að dagsekta sé þörf til að knýja á um úrbætur einhvers sem litlu varðar.

Stjórn LFÍ hvetur til þess að heilbrigðis og trygginganefnd stuðli að setningu reglugerðar þar sem útfært verði ákvæði lyfjalaga um lyfjafræðilega umsjá. Stjórnin lýsir sig fúsa til samstarfs í þeirri vinnu. Lyfjafræðileg umsjá getur sparað þjóðarbúinu mikla fjármuni í formi færri innlagna á sjúkrahús, betri notkunar lyfja og minni sóunar á þeim vettvangi.

Stjórn LFÍ óskar eftir því við heilbrigðis- og trygginganefnd Alþingis að hún feli heilbrigðis- og tryggingmálaráðherra að leggja fram tillögu að breytingu á lyfjalögum, er miðar að því að sömu kröfur séu gerðar til dreifingar dýralyfja og þeirra lyfja sem ætluð eru mönnum, án þess að slíkt hafi í för með sér óeðlilegar hömlur eða tilkostnað fyrir þá sem kaupa dýralyf og þannig að kaupendur dýralyfja njóti þess ávinnings sem samkeppni í sölu lyfja handa mönnum hefur haft í för með sér.

Heimild dýralækna til lyfjadreifingar kann að hafa átt rétt á sér á þeim tímum þegar samgöngur voru stórum lakari en nú er. Slík rök eiga ekki lengur við, nema í mesta lagi á mjög fáum stöðum á landinu og í þeim tilvikum mætti hugsa sér að dýrlæknar gætu fengið sérstakt leyfi til lyfjadreifingar, að undangenginni umsókn þar að lútandi og að fenginni staðfestingu Lyfjastofnunar á að uppfylltar séu settar kröfur um lyfjadreifingu.

Samkvæmt núgildandi lyfjalögum hafa allir dýralæknar sjálfkrafa leyfi til lyfjasölu, óháð því t.d. hvort þeir starfa í stjórnsýslu, stunda dýralækningar við hlið lyfjabúðar eða starfa sem dýralæknar í dreifbýlu héraði. Ekki einu sinni lyfjafræðingar búa við slíkt frelsi, heldur þurfa þeir að sækja um sérstakt lyfsöluleyfi og uppfylla fyrirfram mjög miklar kröfur um húsnæði og búnað.

Á sínum tíma var algengt að læknar hefðu lyfjasölu með höndum. Alþingi taldi slíkt óeðlilegt, á þeirri forsendu að sami aðilinn ætti ekki að ákveða lyfjanotkun og hafa síðan fjárhagslegan ávinning af lyfjasölu. Hið sama á við um dýralækna. Á Íslandi eru starfrækt apótek í flestum þéttbýliskjörnum og samkeppni þeirra er mikil, svo sem berlega hefur komið í ljós. Sjúklingar og Tryggingastofnun ríkisins hafa notið góðs af þeirri samkeppni, sem hefur skilað sér í lægra lyfjaverði. Nánast enga slíka samkeppni er að finna í dreifingu dýralyfja, með þeim afleiðingum að bændur, sem eru stærsti kaupandi dýralyfja, njóta í engu þess svo kallaða frelsis sem Alþingi kaus að koma á í smásöludreifingu lyfja.

Tillaga til breytingar á 30. gr. lyfjalaga nr. 93/1994:

Næstsíðasta málsgrein „Lyfjaheildsölum er jafnframt heimilt að selja dýralæknum ...
... um sölu dýralyfja, sbr. 24. gr.“ falli niður.

Tillaga til breytingar á 20. gr. lyfjalaga nr. 93/1994:

Ný málsgrein, er verði næstsíðasta málsgrein: „Heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra getur, að fenginni umsókn þar að lútandi og jákvæðri umsögn Lyfjastofnunar, veitt dýralækni leyfi til smásöludreifingar lyfja, i byggðarlögum þar sem svo háttar til að þjónusta lyfjabúðar/lyfjaútibús nægir ekki. Um slíka starfsemi skulu gilda öll almenn ákvæði um húsnæði og búnað, eftir því sem við á að mati Lyfjastofnunar.“

Stjórn lyfjafraeðingafélagsins óskar eftir fundi með heilbrigðis- og trygginganefnd Alþingis, svo hægt verði að útskýra nánar okkar viðhorf til þessa máls.

f.h. stjórnar LFÍ

Sigríður Pálína Arnardóttir
Formaður lyfjafraeðingafélagsins